

δαπανᾷ πρὸς συντήρησιν κυνός, ἤνοιξα τὴν θύραν καὶ θωπεύων αὐτὸν ἐν εἶδει ἀποχαιρετισμοῦ, τῷ ἔδειξε τὴν θύραν, λέγων·

— Τώρα πλέον, ποῦ ἰατροῦθης, παιδί μου, ἐμπορεῖς νὰ πᾶς ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἦλθες.

Ἐπεισόδιόν τι τῆς Ὀδυσσεΐας διδάσκει ἡμᾶς πόσον ἀγαθὴν καρδίαν ἔχει τὸ γένος τῶν κυνῶν. Τὸ θεραπευθὲν κυνᾶριον ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ Παύλου Σερναὶ βλέμμα ἐκφράζον τρόπον τινὰ εὐγνωμοσύνην καὶ ἀπεμακρύνθη, σείον τὴν οὐρανὸν του.

Ἄ Παῦλος Σερναὶ δὲν τὸ ἐπανεῖδε.

Μετὰ ἓνα καὶ πλέον μῆνα, ἐσπέραν τινὰ ὁ φαρμακοποιὸς ἤκουσεν ὅτι ἔξυέ τις ἔξωθεν μετὰ ζωηρότητος τὴν θύραν του.

Ἔπεινε τὸ οὖς καὶ ἤκουσε παρατεταμένην ὑλακίην, ὡσεὶ ὁ τετράπους ἐπισκέπτῃς παρεκάλει νὰ τῷ ἀνοιξῶσι.

Περίργος νὰ ἴδῃ τίς ἦτο ὁ πελάτης ἐκεῖνος, ὁ Παῦλος Σερναὶ ἔσπευσε νὰνοιξῆ τὴν θύραν.

Πάραυτα τὸ κυνᾶριον εἰσῆλθεν, ἀκατάσχετον χαρὰν ἐκδηλοῦν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον πλησίον ἤρχετο χωλαίωνων κυῶν θηρευτικῶς, τοῦ ὁποῖου εἰς τῶν ποδῶν πληγωμένους ἐκρέματο θλιβερώτατα.

Τὸ κυνᾶριον μετέβαινεν ἀπὸ τοῦ χωλοῦ κυνός πλησίον τοῦ φαρμακοποιοῦ, καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν πλησίον τοῦ κυνός, ὡσεὶ θέλον νὰ τὸν παρουσιάσῃ καὶ νὰ ἐξαιτήσῃται διὰ τὸν κύνα τὴν αὐτὴν συνδρομὴν ἣν καὶ τὸ ἴδιον ἔλαβεν εἰς ὁμοίαν περίστασιν.

Τῷ ὄντι τὸ νοῆμον κυνᾶριον θὰ συνήντησε καθ' ὁδὸν τὸν πληγωμένον θηρευτικὸν κύνα, καὶ εὐσπλαγχνισθὲν, μετέβη νὰ παρακαλέσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Παῦλον Σερναὶ, οὗ τὰς εὐεργεσίας δὲν εἶχε λησμονήσει.

Ἐπίκειντο εἰς τὴν σύστασιν τοῦ κυναρίου ἐδέχθη φιλανθρώπως τὸν ἀσθενῆ, ὃν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἐθεράπευσεν ἐπίσης ἐντελῶς.

— Ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὰ ἑκατομμύρια! Δὲν βλέπω ὁποῖαν σχέσιν ἔχουσι πρὸς ταῦτα! ἀνεφώνησεν ἀνυπομόνως ὁ νεανίας.

— Ὅλίγην ὑπομονὴν ἀκόμη, νέε μου φίλε! θὰ ἔλθωμεν καὶ εἰς αὐτά.

— Ἐχει λοιπὸν συνέχειαν ἡ ἱστορία;

— Ἀναμφιβόλως. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν νέαν ταύτην θεραπείαν, ἐν ᾧ ὁ φαρμακοποιὸς εὕρισκετο εἰς τὸ χημικὸν τοῦ ἐργαστήριον, τῷ ἀνήγγειλαν ὅτι κυρία τις ἐξῆτει νὰ τῷ ὁμιλήσῃ. Ἦτο δὲ αὕτη γκαϊά τις κυρία ὑψηλῆς περιωπῆς· πρὸ τῆς θύρας ἐστάθμευεν ἡ ἀμαξία τῆς, ἧς ὁ ἡνίοχος καὶ ὁ συνοδῶν θεράπων ἔφερον μεγάλην στολήν.

Ἄνευ προοιμίων ἡ κυρία ἐξέθηκε τὸ σπουδαῖον ἀντικείμενον τὸ προκαλέσαν τὴν ἐπίσκεψίν τῆς.

— Κύριε, ἔρχομαι νὰ σας εὐχαριστήσω διὰ τὴν μεγάλην χάριν, ἣν μοι ἐκάμετε.

— Ποίαν χάριν ἐννοεῖτε, κυρία μου; ἠρώτησεν ἐκπληκτος ὁ φαρμακοποιός.

— Τὸν κυνηγετικὸν κύνα, ὁ ὁποῖος πληγωθεὶς εἰς τὸν πόδα ἔσχε τὴν εὐφυίαν νὰ παρουσιασθῆ εἰς ὑμᾶς καὶ τὸν ὁποῖον ἐντελῶς ἐθεραπεύσατε. Ὁ κύων ἐκεῖνος εἶναι ἰδικός μου. Τώρα μάλιστα εὕρισκεται ἐν τῇ ἀμαξίᾳ μου, καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ λογισθῆ εὐτυχῆς ἂν ἐνώσῃ τὰς εὐχαριστίας του μετὰ τῶν ἰδικῶν μου.

Ἡ κόμησσα προσέθηκεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τινος τῶν θεραπόντων τῆς, ὅστις εἶχε μακρόθεν παρακολούθησι ἀμφοτέρους τοὺς κύνας. Εἶπε προσέτι ὅτι καὶ αὕτη προσέθη εἰς ἀναζήτησιν πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἱατροῦ, ὑπὲρ οὗ μέγα ἠσθάνθη ἐνδιαφέρον.

— Καὶ ἔμαθον, ἐξηκολούθησεν, ὅτι παρὰ τὴν ὁμολογουμένην ἀξίαν σας καὶ τὰς προσπάθειάς, ἃς καταβάλλετε, ἀπαντᾶτε δυσκολίας πρὸς αὐξήσιν τῆς περιουσίας σας. Ἐρχομαι λοιπὸν νὰ σας προτείνω ἐν μέσον, ἐντιμότερον ἐννοεῖται, δι' οὗ νὰ κατορθώσητε νὰ πλουτήσητε ταχέως.

— Νὰ πλουτήσω! Τί ἐννοεῖτε, κυρία κόμησσα;

— Τὸ μέσον εἶναι ἀπλούστατον. Ἐν Παρισίους εὐάριθμα λίαν εἶναι τὰ θεραπευτήρια τῶν ζῶων. Ὑμεῖς δὲ, κύριε, ἀπεδείξατε ὅτι εἰσθε ἰκανώτατος περὶ τὴν κτηνιατρικὴν. Διατί νὰ μὴ καταστήτε ὁ Δουπυτρὲν! τῶν φίλων τοῦ ἀνθρώπου; Ἐν συντόμῳ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ θέσω εἰς τὴν διάθεσίν σας τὸ ἀναγκαιοῦν ποσὸν πρὸς ἴδρυσιν εἰδικοῦ θεραπευτηρίου. Τολμῶ νὰ εἶπω ὅτι ἐντὸς πέντε ἐτῶν θὰ ἔχητε ἄριστα ἀποτελέσματα.

— Ἡ ἐξαιρετος ἐκεῖνη γυνὴ δὲν ἠπατήθη, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ πρεσβύτες. Ἡ πρότασις αὐτῆς ἐγένετο πάραυτα δεκτὴ, καὶ ὁ Παῦλος Σερναὶ ἴδρυσεν θεραπευτήριον κυνῶν, γαλῶν, πιθήκων, σκυῶν, σιαμικῶν χοιριδίων, ψιττακῶν, καναριῶν καὶ ἄλλων πτηνῶν. Δὲν παρήλθον δεκαπέντε ἔτη καὶ ἐκτέθησεν μεγάλην φήμην, ἐκέρδησε δὲ περιουσίαν ἀποφέρουσαν αὐτῷ πεντηκοντακισχιλίων φράγκων εἰσόδημα, ὅπερ ἀπολαύει ἐντιμότερα ἐν Παρισίους, ἔνθα εἶναι γνωστότατος.

— Ἐν ἑκατομμύριον κερδηθὲν ἐκ τῆς θεραπείας ζῶων! ἀνεφώνησεν ὁ νεανίας. Δὲν εἶναι παραμῦθι! Πράγματι συνέβη αὐτό;

— Μὲ ἐρωτᾶς ἂν συνέβη πράγματι! Λοιπὸν, παιδί μου, εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σοὶ τὸ διαβεβαιώσω θετικώτατα, διότι ἐγὼ αὐτὸς εἶμαι ὁ Παῦλος Σερναὶ. Ἐλαβον τὸ ψευδώνυμον τοῦτο χάριν τῆς οικονομίας τῆς διηγήσεως.

[Philibert Audebrand.]

K^a **

Κατ' ἐπισήμους ἐκθέσεις, ἐν Ἀλγερίᾳ ἔχουσι φυτευθῆ δύο ἑκατομμύρια εὐκαλύπτων, ἀδιαλείψι

1. Διάτμος Γάλλος χειρουργός.

πώς δ' εξακολουθοῦν νὰ φυτεύωσι τοιαῦτα δένδρα, ἅτινα ἀπεδείχθη ὅτι καθιστῶσι τὸ κλίμα ὑγιεινόν.

ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΪΑ

Τὸ πρῶτιστον ὠρολόγιον, ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ ἄνθρωπος, ὑπῆρξεν ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ λαμπρὰ ἄστρα τοῦτου, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ὁ ἥλιος. Ἡ ὕψωσις καὶ ἡ κατάβασις αὐτοῦ ἐμετράτο ἀπὸ ἐμπειρικῆς τρόπου τινὰ φαντασίας, ὁ δὲ χρόνος αὐτῷ κατετέμενετο ὅσον ἐπέτρεπον αἱ ἀνάγκαι τῆς ἀπλοικῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας ἔχνη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπαντῶμεν μέχρι σήμερον ἐν ταῖς ὀπισθοδρομικαῖς κοινωνίαις. Ποσάκις δὲν ἠκούσαμεν ἐν τῇ χωρικῇ γλώσσῃ «μιά τριχιά ὁ ἥλιος νὰ δύσῃ», «ἐν καλάμι» κττ., καὶ πάλιν ποσάκις ἡ μεταβολὴ τῶν ἄστρον τῆς νυκτὸς δὲν χρησιγεί τὰ μέτρα τῆς!

Τὰ ἡλιακὰ ὠρολόγια εἶναι ἀνωτέρου καὶ μοιχωτέρου πολιτισμοῦ προϊόντα ὡς ἰδιαιτέρα λεπτομέρεια δύνανται νὰ σημειωθῶσι καὶ τὰ σεληνιακὰ ὠρολόγια. Ἄλλ' ἡ σταθερότης τῶν χρονομετρικῶν τούτων παρασκευῶν ἐξητῆτο ἐκ τῆς ἀνεφέλου ἀτμοσφαιράς· παραλείπονται αἱ ἀνυπέβλητοι σχεδὸν δυσκολίαι τῆς νυκτὸς. Τοιοῦτοτρόπως ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἐπενοήθη ἐν Αἰγύπτῳ τὸ ἀμόμυτρον, τοῦ ὁποίου ἀκόμη γίνεται χρῆσις περὶ τὴν χρονικὴν διανομὴν τῶν ποτιστικῶν ὑδάτων, καθὼς ἐνίοτε καὶ ἐν τῇ ναυτιλίᾳ καὶ εἰς ἄλλας εἰδικωτέρας χρήσεις. Ἡ κλεψύδρα τῆς Πνυκῆς ἦτο εἶδος ὠρολογίου, τοῦ ὁποίου τὸ ὕδωρ ἐχύνετο κατὰ σταγόνας, ὅπως καὶ οἱ τοὺς ὁποίους ἐμέτρων αὐται λόγοι τῶν ρητόρων. Κατόπιν τὰ πλευρὰ τῶν δοχείων, ἐν ταῖς ὁποίοις ἐχύνετο τὸ ὕδωρ, ἐχαράχθησαν διὰ γραμμῶν, ἐκάστη δ' αὐτῶν ἦτο χρόνου μέτρον· ἐτελειοποιήθη δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἡ κλεψύδρα, ὥστε αἱ πίπτουσαι σταγόνες ἐκίνουν μικρὸν τροχὸν ὠπλισμένον διὰ βελόνης, ἣτις εἰδείκνυεν ἐπὶ πλακῶς σημαντικῆς τῆς τρετῆς ὥρας γραμμᾶς. Τὸ περίφημον ὠρολόγιον, ὅπερ ὁ Καλίφης Ἀκροῦν-αλ-Ρασχίλδ ἐδώρησεν εἰς τὸν Μέγαν Κάρολον, ἦτο τοιαύτη τις κλεψύδρα.

Οἱ μηχανισμοὶ οὗτοι μεθ' ὅλον τὴν λειτουργοῦσαν ἐν αὐτοῖς εὐφυΐαν, εἶναι βεβαίως οἱ πατέρες τῶν κυρίως ὠρολογίων οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ ὠρολόγια αὐτὰ. Κυρίως ἀναφαίνονται ταῦτα κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ι' αἰῶνος, ὅτε ἀντικατέστη ἡ δυνάμις τοῦ ὕδατος διὰ βάρους, τὸ ὁποῖον ἐξαρτῶμενον ἐκ τοῦ ὠρολογικοῦ μηχανισμοῦ, καὶ κατὰ μικρὸν καταβαίνον ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς κεντρικῆς ἑλξείως τῆς γῆς, ἐκίνει ἐπὶ πλακῶς τὸν δείκτην τῆς ὥρας. Ἦρκει νὰ αναβιβάζη τις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ κινεῖν βάρους, ἵνα ἔχη ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ ἐπιθυμητὸν μέτρον τοῦ χρόνου. Ἐπινομένως ὁ μηχανισμὸς ἀπέκτησέ τι αὐτοτελές

καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ κυρία τοῦ ὠρολογίου ἀνακάλυψις. Ἐστήθη αὕτη ἐπὶ κορυφῆς πύργων, κωδωνοστασίων, ἀνακτόρων καὶ ἄλλων μνημείων, μεθ' ὧν συνεδέθη ἡ σεβασμία τοῦ χρόνου εἰκὼν διὰ τῆς καταμετρήσεως τοῦ ὠρολογίου.

Ἀπὸ ταύτης μέχρι τῆς νεωτέρας, διὰ τῶν ἐφευρέσεων τοῦ Γαλιλαίου (ἐκκρεμές) καὶ τοῦ Huyghens, ὠρολογοποιίας εἶναι βεβαίως μεγάλη ἀπόστασις· ἡ ἀρχὴ ὅμως μένει πάντοτε ἡ αὐτή. Ἀπαιτεῖται ἡ προσαρμογὴ τῆς κινητικῆς δυνάμεως ἐν αὐτῷ τῷ μηχανισμῷ δίκην νήματος, τὸ ὁποῖον ἐκτυλισσόμενον βαθμηδὸν, τυλίσσει ἐκ νέου ἢ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου δι' ἐργασίου· κλεῖς λέγεται τοῦτο ἢ ἄλλο τι.

Τὰ πρῶτα κινητὰ ὠρολόγια θεωροῦνται ὡς ἀνακάλυψις Γερμανικῆ, ἐπινοηθέντα ἐν Νυρεμβέργῃ κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἅμα ὡς ἀπεδείχθη ἡ ἐλαστικὴ δυνάμις τοῦ χάλυβος ἐν σκουασία λεπτῆς ταινίας κυλινδρικῆς τυλιγμένης. Κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα προεῖχον εἰς τὴν ὠρολογοποιάν οἱ Παρίσιοι, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὅμως τοῦ παρόντος μετετέθη ἡ περὶ ταύτην ἀκμὴ εἰς τὴν ὀρεινὴν Ἑλβετίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξέχει ἡ δημοκρατία τῆς Γενεύης, διὰ τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν πληθὺν τῶν κατασκευαζομένων ὑπ' αὐτῆς ὠρολογίων. Μετὰ τὴν Γενεὴν ἔρχεται ἡ Βώδη καὶ ἡ Νευσιατέλη. Ὀλόκληροι πόλεις καὶ χωρία ἀσχολοῦνται ἐν τῇ Ἑλβετικῇ Ὀμοσπονδίᾳ εἰς τὴν ὠρολογοποιάν, τῆς ὁποίας κλάδοι ἰδιαιτεροὶ κατεμέρισαν τὴν ἐργασίαν τῶν ὀρεινῶν δημοκρατῶν, εἰς τρόπον ὥστε δίδονται εἰς τὴν ἐμπορίαν οὐχὶ κατηρτισμένα ὠρολόγια, ἀλλὰ καθ' ὁμάδας μέρη μόνον αὐτῶν, ὡς π.χ. τροχοί, τύμπανα, ἀλύσεις, δείκται καὶ πλήθος ἄλλων ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ἡ τελικὴ τῶν ὠρολογίων βιομηχανία προσαρμύζει κατόπιν εἰς ἓν ὅλον καὶ παραδίδει εἰς τὴν κατανάλωσιν. Ἐν γένει ἡ προκιμένη βιομηχανία συνδέεται ἐν Ἑλβετίᾳ στενωῶς πρὸς ἀξιοσημείωτον πολλαπλασιασμὸν τῶν κατοίκων· ἐντὸς σχετικῶς ὀλίγων ἐτῶν διάφοροι κοινότητες ἐδιπλασίασαν τὸν πληθυσμὸν αὐτῶν.

Περὶ τὰς 40 χιλ. ὠρολογοποιῶν περιέχει ἡ Ἑλβετία. Ἐκαστος δὲ αὐτῶν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς οικονομικὸν κέντρον, περὶ τὸ ὁποῖον στρέφεται οὐσιῶδες μέρος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Δὲν κινεῦνται μηχαναὶ ἀλλὰ βραχίονες, καὶ ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων ἔφθασε μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ, ὥστε ἵνα καταρτισθῆ ὠρολόγιον τέλειον ἀπαιτεῖται νὰ διέλθῃ διὰ τῶν χειρῶν 140 ἐργατῶν. Πόσον ὑπὸ τοιοῦτο σύστημα εἶναι εὐκολὸς ἡ ἐκμάθησις τῆς τέχνης, πρόδηλον· δύναται ὁ ἐργάτης εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ διδαχθῆ κλάδον τινὰ τῆς τέχνης καὶ ἀμέσως νὰ θέσῃ αὐτὸν εἰς κίνησιν. Ὑπὸ γενικωτέραν ἐποψίν ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων κατέταξεν διαφόρους κοι-